

Kommunstyrelsen

Förebyggande arbete och tidiga insatser för unga

Motion den 24 november 2014 av Bosse Ståldal (NL)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen.
2. Kommunfullmäktige uppdrar åt socialnämnden och fritidsnämnden att redovisa hur befintliga strategier, samverkansavtal och överenskommelser följs upp och utvärderas. Uppdraget ska redovisas senast december 2015.

Sammanfattning

Motionären yrkar kortfattat följande förslag:

- Utred behov av tidiga insatser och vinster med förebyggande arbete
- Bygg upp en social investeringsfond
- Upprätta en strategi och handlingsplan
- Inför ett styrsystem som belönar långsiktig effektivitet

Socialnämnden och fritidsnämndens bedömning är att det finns kunskap om behov av tidiga insatser för barn och unga och de ekonomiska vinsterna. Den samlade bedömningen från nämnderna är att motionen delvis ska avslås.

Stadsledningskontoret delar nämndernas uppfattning om att Nacka kommun redan idag arbetar förebyggande genom tidiga insatser på olika nivåer. Stadsledningskontoret anser inte att en social investeringsfond ska inrättas. Införandet av en sådan fond bör föregås av en fördjupad diskussion om hur ett sådant arbetssätt förhåller sig till och påverkar nuvarande arbetsformer och styrprinciper.

Stadsledningskontoret föreslår därför att kommunfullmäktige avslår motionen men uppdrar åt nämnderna att redovisa hur befintliga strategier, samverkansavtal och överenskommelser följs upp och utvärderas.

Förslagen i motionen

Bosse Ståldal (NL) lämnade vid kommunfullmäktiges sammanträde den 24 november 2014 en motion med förslag om att arbeta förebyggande med tidiga insatser hos unga genom att kommunen

- utreder behoven av tidiga insatser för utsatta barn och ungdomar och möjliga vinster med ett förebyggande arbete
- bygger upp en pool av investerare, en social investeringsfond, i samarbete med de övriga som "tjänar på" ett sådant arbete, till exempel landsting, arbetsförmedling, försäkringsbolag där kommunen ska stå som huvuddel av kostnaderna
- upprättar en långsiktig strategi och handlingsplan för det förebyggande arbetet i samarbete med lokala aktörer
- inför ett styrsystem som belönar långsiktig effektivitet, bryter med stuprörstänkande och inför en organisatorisk helhetssyn där alla bidrar med ansvar och kostnader. Lokalt handlar det om nära samverkan mellan till exempel socialsekreterare, poliser, pedagoger, fritids- och föreningsledare och inte minst föräldrar och barn

Nämndernas utredning och bedömning

Nämnderna har utrett förslagen i motionen utifrån nämndernas ansvarsområden.

Socialnämnden anser att behoven av tidiga insatser för utsatta barn och ungdomar utreds/har utretts i flera sammanhang.

Inom ramen för projektet Tidiga insatser som initierades av kommunfullmäktige 2010 samlades kunskap både lokalt, regionalt, och nationellt kring såväl behov av tidiga insatser som möjliga vinster. Socialnämnden följer kontinuerligt utvecklingen av barn och ungas hälsa, livsvillkor och alkohol-, tobaks- och narkotikavanor genom olika undersökningar som till exempel Stockholmsenkäten, Ung röst och folkhälsorapportering. Under hösten kommer kommunen att genomföra en kultur- och fritidsvaneundersökning där frågor om ungas livsstil ingår. Nämndernas bedömning är att det finns kunskap om behov av tidiga insatser för barn och unga och de ekonomiska vinsterna.

När det gäller förslagen kring social investeringsfond och styrsystem som ska belönas med långsiktig effektivitet är nämndernas gemensamma bedömning att de inte kan ta ställning till frågorna då frågorna är av en övergripande karaktär och därför behöver utredas och beslutas av kommunstyrelsen.

Nämnderna bedömer att det är rimligt att kommunen arbetar fram en strategi för förebyggande och främjande arbete för ungas hälsa och välbefinnande, på samma vis som kommunens arbete med alkohol-, narkotika-, dopning- och tobaksstrategin (ANDT-strategin) och den kommande fritidsstrategin. Enligt de undersökningar som finns mår barn och unga i Nacka generellt sett bra. Dock finns det grupper som mår sämre i Nacka. Psykisk ohälsa hos flickor är ett problem. Nämnderna ser också generellt ökade skillnader i hälsa och välbefinnande i socioekonomiskt svaga grupper. Nämndernas förslag till ny

strategi bör gå i samklang med den befintliga ANDT-strategin och kommande fritidsstrategi.

Enligt nämnderna är det redan idag möjligt för olika aktörer så som socialsekreterare, poliser, pedagoger, fritids- och föreningsledare samt föräldrar och barn att samverka och att detta också sker i olika former.

Nämndernas gemensamma bedömning är att motionen delvis ska avslås, med hänvisning till det som framförts ovan.

Socialnämnden och fritidsnämnden föreslår att kommunstyrelsen ger i uppdrag till de två nämnderna att ta fram ett förslag till en gemensam strategi för förebyggande och främjande arbete för barn och ungas hälsa och välbefinnande.

Stadsledningskontorets bedömning och förslag

Nacka kommun är väl medveten om vikten av tidiga insatser. I kommunen finns redan olika former av samverkansavtal, överenskommelser och handlingsplaner om det förebyggande arbetet för barn och unga. Några samverkansparter är landsting, polis och socialtjänst. Även elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa.

Flera aktörer, såsom kommuner, landsting och regioner, har infört sociala investeringsfonder och planer på att starta fonder finns i ett stort antal kommuner. Detta arbetssätt har stor potential, men har också tydligt visat på grundläggande kunskaps- och kompetensbrister på grund av mycket liten erfarenhet av effektutvärderingar. Det framgår av två nya studier från Studieförbundet Näringsliv och Samhälle (SNS).

Stadsledningskontoret anser att rutiner för kontroll och uppföljning av samverkansavtal och överenskommelser kan utvecklas i Nacka kommun. Istället för att ta fram en ny strategi bör redan befintliga strategier, samverkansavtal och överenskommelser kontinuerligt följas upp och utvärderas. Detta för att säkerhetsställa att det finns tydliga avtal kring ansvarsfördelning mellan huvudmännen och att det finns rutiner för samarbete och samverkan både internt och externt.

Stadsledningskontoret delar nämndernas uppfattning om att Nacka kommun redan idag arbetar förebyggande genom tidiga insatser på olika nivåer. Stadsledningskontoret anser inte att en social investeringsfond ska inrättas. Införandet av en sådan fond bör föregås av en fördjupad diskussion om hur ett sådant arbetssätt förhåller sig till och påverkar nuvarande arbetsformer och styrprinciper. En eventuell social investeringsfond skulle om den inrättas behöva utgöra en del av mål och budget.

Stadsledningskontoret föreslår därför att kommunfullmäktige avslår motionen och uppdrar åt nämnderna att redovisa hur befintliga strategier, samverkansavtal och överenskommelser följs upp och utvärderas.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Stadsledningskontorets förslag till beslut innebär inga direkta kostnader för kommunen.

Konsekvenser för barn

Bedömningen är att barns bästa har beaktats i beredningen av ärendet. Genom att arbetet följs upp och utvärderas ökar möjligheterna att barnens perspektiv genomsyrar det förebyggande arbetet, vilket medverkar till en högre kvalitet i arbetet som berör barn och unga. Även barns och ungdomars rätt till god hälsa har beaktats i beredningen av ärendet. Däremot har inga särskild hänsyn tagits till kön, funktionsnedsättning, sexuell läggning, etniskt ursprung eller tro i detta ärende.

Bilaga

Protokollsutdrag fritidsnämnden § 58

Protokollsutdrag socialnämnden § 41

Motion

Kersti Hedqvist
Enhetschef
Förnyelseenheten